

Ohje Oulun hiippakunnan seurakunnille 26.2.2021

Poikkeusolot ja tilanne Oulun hiippakunnan alueella

Valtioneuvosto ja tasavallan presidentti ovat ilmoittaneet toteavansa, että Suomessa siirrytään poikkeusoloihin. Poikkeusolojen toteamisella pyritään viestimään kansalaisille tilanteen vakavuudesta ja perustelemaan tiettyjä erityislakeja, joilla on tarkoitus mm. sulkea väliaikaisesti ravintoloita pahimmilla korona-alueilla. Valtioneuvosto ohjaa aluehallintovirastoja ottamaan leviämisvaiheessa olevilla alueilla käyttöön enintään kuuden hengen kokoontumisrajoituksen julkisissa kokoontumisissa. Samaa rajoitusta suositellaan kiihtymisvaiheessa oleville alueille. Näillä alueilla aluehallintovirasto kuitenkin harkitsee asiaa itsenäisesti. Yli 12-vuotiaiden harrastustoiminta keskeytettäneen ainakin leviämisvaiheen alueilla kolmen viikon ajaksi 8.3.–28.3.

Koronatilanne Oulun hiippakunnan alueella on varsin rauhallinen. Keski-Pohjanmaa (Kokkolan rovastikunta) on edelleen perusvaiheessa, Pohjois-Pohjanmaa, Länsi-Pohja ja Lappi ovat kiihtymisvaiheessa. Lapin sairaanhoitopiirin sisällyttäminen niihin alueisiin, joissa valtioneuvosto ohjaa suoraan ottamaan käyttöön 6 hengen rajoituksen ei perustu Lapin omaan koronatilanteeseen, vaan hyvin pitkälle alueella hiihtolomien aikana oleskeleviin runsaisiin turistimääriin.

Alueelliset rajoitukset

Aluehallintovirastojen voimassa olevat määräykset kokoontumisrajoituksista ja ennakkotiedot tulossa olevista päätöksistä:

Lapin sairaanhoitopiiri (Lapin ja Rovaniemen rovastikunnat sekä Pellon srk), kokoontumisrajoitus tämänhetkisen päätöksen mukaan 20 henkilöä, voimassa 23.3. saakka. Ensi viikolla (viikko 9) kuitenkin odotetaan Lapin AVI:n päätöstä 6 hengen kokoontumisrajoituksesta, joka olisi tällä tietoa voimassa maaliskuun loppuun asti. Tämä tarkentuu ensi viikolla. Seurakuntia pyydetään seuraamaan AVI:n tiedotteita.

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri (Kemi-Tornion rovastikunta, pois lukien Pellon srk), voimassa oleva kokoontumisrajoitus on 10 henkilöä. Lapin AVI päättää viikolla 9, muuttuuko raja 6:een. Seurakuntia pyydetään seuraamaan AVI:n tiedotteita.

Pohjois-Pohjanmaan maakunta (Oulun tuomiorovastikunta, Limingan, Koillismaan ja Kalajoen rovastikunnat), kokoontumisrajoitus enintään 10 henkilöä 31.3. saakka. Tämä on koordinaatioryhmän suositus, ennakkotiedon mukaan Pohjois-Suomen AVI päättää asiasta pian. Seurakuntia pyydetään seuraamaan AVI:n tiedotteita.

Keski-Pohjanmaan maakunta (Kokkolan rovastikunta) voimassa oleva kokoontumisrajoitus 20 henkilöä. Länsi- ja Sisä-Suomen AVI pyrkii saamaan voimaan uuden päätöksen 2.3. lukien. Kokoontumisrajana alustavan tiedon mukaan seuraavat neljä viikkoa on joko 20 tai 10 henkilöä. Seurakuntia pyydetään seuraamaan AVI:n tiedotteita.

Jumalanpalvelukset

Jumalanpalveluksissa noudatetaan alueen kokoontumisrajoitusta. Tilanne mahdollistaa kuitenkin hieman soveltamista, riippuen kirkkotilan luonteesta. Aiemmin ohjeistettu sektorimalli on myös 6 hengen rajoituksen aikana voimassa niissä kirkoissa (lähinnä ristikirkot), joissa se on mahdollinen. Tämä tarkoittaa sitä, että suuressa ristikirkossa (esimerkiksi Oulun tuomiokirkko, Limingan kirkko jne.) jumalanpalveluksessa voi olla fyysisesti läsnä 3 x 6 henkilöä, kun jokainen kuuden hengen ryhmä osastoidaan toisistaan erilleen.

Samaa sektorimallia voidaan soveltaa myös silloin, jos kirkkosalin vieressä on erillinen seurakuntasali tai urkuparvi, johon kulku voidaan järjestää niin, etteivät ”osastoissa” olevat ryhmät sekoitu keskenään kirkkoon tultaessa, sieltä lähdettäessä tai ehtoollisen aikana. Seurakunta itse päättää kirkkoherran johdolla, viettääkö se jumalanpalvelusta henkilörajoitusten voimassa ollessa ns. suljetuin ovin, vai mahdollistetaanko seurakuntalaisten fyysinen läsnäolo. Tähän vaikuttaa mm. se, kuinka paljon väkeä kirkkoon arvellaan tulevan. Ihmisten ollessa koronatilanteen vuoksi hyvin varovaisia, voi hyvinkin olla, että ristikirkon omaavassa pienessä seurakunnassa maksimihenkilömäärä ei muutenkaan ylity.

Jos sunnuntain jumalanpalvelukseen mahdollistetaan seurakunnan fyysinen läsnäolo, mutta on oletettavaa, että kirkkoon olisi tulossa yli sallittu määrä seurakuntalaisia, on mahdollista ottaa käyttöön ennakoilmoittautuminen myös sunnuntain jumalanpalveluksessa. Edelleen on syytä suosia pieniä viikkomessuja myös 6 henkilön kokoontumisrajoituksen voimassa ollessa. Tällöin voi olla ennakoilmoittautuminen. On edelleen suositeltavaa järjestää sunnuntain messun jälkeen ns. jälkiehtoollista. Messussa palvelevia seurakunnan työntekijöitä ei tarvitse laskea kokoontumisrajan sisään. Jumalanpalvelukset joka tapauksessa striimataan tai lähetetään nettiradiossa.

Kirkolliset toimitukset

Kirkollisissa toimituksissa noudatetaan lähtökohtaisesti samoja kokoontumisrajoituksia kuin jumalanpalveluksissa. Kuitenkin edelleen on voimassa kehoitus noudattaa pastoraalista harkintaa erityisesti hautaan siunaamisen, mutta myös muiden kirkollisten toimitusten osalta. 6 hengen kokoontumisrajoituksenkin aikana vainajan lähimpien omaisten tulee voida osallistua hautaan siunaamiseen. Jos siunaaminen tai avioliittoon vihkiminen tapahtuu ristikirkossa, voidaan sektorimallia soveltaa.

Jos pienen saattoväen joukossa ei ole riittävästi kykeneviä kantajia, voivat omaiset pyytää ulkopuolisia kantajia. He voivat odottaa siunaustoimituksen ajan kirkon / kappelin sivutiloissa tai ulkopuolella ja olla läsnä vain kantamisen ajan. Kirkollisessa toimituksessa paikalla olevia seurakunnan työntekijöitä tai edellä kuvattuja ulkopuolisia kantajia ei tarvitse laskea kokoontumisrajan piiriin.

Kaikki ohjataan käyttämään maskia jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa. Pappi tai lukija voi ottaa maskin pois esimerkiksi saarnan tai lukemisen ajaksi, jos etäisyydet ovat hyviä. Muutoinkin pidetään huolta vähintään 2 metrin turvaväleistä sekä jumalanpalveluksissa että kirkollisissa toimituksissa. Kasteiden osalta perheille suositellaan, mikäli mahdollista, kastetta kirkossa tai muissa seurakunnan tiloissa. Poikkeusolojen aikana papin ja kanttorin ei ole välttämätöntä osallistua muistotilaisuuteen. Vaihtoehtoisesti voi osallistua lyhyen ajan muistotilaisuuden alussa. Hautaan siunaamisen osalta omaisille voi edelleen suositella striimaamista suljettuun ryhmään, tilaisuuden videoimista, kukkien laskun organisoimista ennen siunaustilaisuutta yksitellen tai perhekunnittain. Suuremman muistotilaisuuden järjestämistä koronatilanteen helpottaessa esimerkiksi kesällä voi myös suositella.

Yli 12-vuotiaiden ryhmämuotoinen harrastustoiminta

Jos AVI tai kunta/kaupunki keskeyttää yli 12-vuotiaiden ryhmämuotoisen harrastustoiminnan kolmeksi viikoksi ajalla 8.3.–28.3., on vastaavaa periaatetta syytä noudattaa myös seurakunnassa. Tämä tarkoittaa

esimerkiksi sitä, että hiihtolomaviikolle 10 suunnitellut rippikoululeirit ja päivärippikoulut tulee ensisijaisesti siirtää myöhempään ajankohtaan. Jos kunnassa ei siirrytä etäopetukseen yläasteikäisten koulutoiminnassa, on hiihtolomarippikoulun järjestäminen erittäin hyvin turvatoimin mahdollista. Seurakuntia pyydetään seuraamaan oman kunnan päätöksiä.

Jos kunnassa keskeytetään yli 12-vuotiaiden ryhmäharrastustoiminta ja jos yläkoulu on etäopetuksessa, keskeyttää seurakunta myös isostoiminnan, aikuisten ryhmätoiminnan ja kuorotoiminnan ajalla 8.3.–28.3. Jos esimerkiksi erilliskutsuun perustuvassa sururyhmässä on vain noin 6 osanottajaa, voi se edelleen hyvin turvallisuusohjein toimia.

Muut poikkeusoloista johtuvat toimenpiteet

Etätyötä suositellaan seurakunnille niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista. Maskeja tulee käyttää myös työpaikalla tilanteissa, joissa on koolla useampia ihmisiä. Kahvihuoneissa ja vastaavissa on syytä pyrkiä porrastuksiin.

Tartuntatautilain muutoksen vaikutukset seurakuntiin

Jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset ovat sinänsä tartuntatautilain soveltamisalan ulkopuolella. Eduskunnan juuri hyväksymissä tartuntatautilain väliaikaisesti voimassa olevissa pykälissä 58c ja 58d on kuitenkin nyt kohtia, jotka koskevat myös seurakuntien järjestämiä tilaisuuksia. Pykälien päätarkoitus on se, että aluehallintovirastolla on oikeus varmistaa, että tilaisuuden järjestäjä toimii niin, että tilaisuuteen osallistujalla on tosiallinen mahdollisuus välttää lähikontakteja toisiin ihmisiin. Pykälät velvoittavat myös järjestäjää huolehtimaan turvaväleistä, käsihygienian ylläpitämisen mahdollisuudesta jne.

Työnantajan velvollisuus pitää luetteloa koronavirukselle työssä altistuneista

Työntekijöiden suojelua työhön liittyvien biologisten tekijöiden aiheuttamalta vaaralta on ajanmukaistettu. Työturvallisuuslain mukaan työnantajan on pidettävä luetteloa niistä työntekijöistä, jotka ovat altistuneet koronavirukselle työssään.

Luetteloa tulee pitää, mikäli voidaan todeta, että työntekijä on työssään ollut kontaktissa koronavirustartunnan saaneeseen henkilöön tai koronavirusta sisältävään materiaaliin. Pelkkä mahdollisuus altistumiselle työssä ei vielä synnytä työnantajalle luettelonpitovelvollisuutta.

Luettelosta on käytävä ilmi altistuneen työntekijän nimi ja ammatti, työpaikan toimiala ja tehdyn työn laatu, tiedot altistumisesta aiheuttaneesta biologisesta tekijästä siltä osin, kun se on tiedossa ja kuvaus siitä, miten ja milloin altistuminen tapahtui. Luetteloa on säilytettävä vähintään 10 vuotta altistumisen päättymisen jälkeen rekisterisäännökset ja tietosuoja huomioiden. Lisätietoa [STM:n](#), [TTL:n](#) ja [Työsuojelu.fi](#) -sivustoilta.

Hautaustoimen varautuminen

Kirkkohallitus on päivittänyt 16.2. hautaustoimeen liittyviä ohjeita. Ne löytyvät [täältä](#) (Sakasti.fi). Keskustelua on herättänyt kirkkohallituksen ohjeen viime viikon päivityksessä uudelleen mukaan tullut kieltä katsoa vainajaa ennen siunausta. Kuultuaan asiantuntijoita on piispojen yksimielinen kanta, ettei tähän kieltoon ole olemassa epidemiologisia perusteluja. Kuten olen jo lokakuussa ohjeistanut, omaiset voivat katsoa vainajaa, kun se tapahtuu turvavälein ja muita koronaohjeita noudattaen.

Hiippakunnan ohjeista tiedottaminen seurakunnan sisällä

Tuomiokapituliin ja piispalle tulee paljon kyselyjä yksittäisiltä papeilta, kanttoreilta ja suntioilta tai muilta työntekijöiltä asioista, joista on ohjeistettu jossakin aiemmassa ohjeessa. Kapitulien puoleen suoraan kääntyminen on toki mahdollista, mutta työekonomisesti olisi suositeltavaa, että kirkkoherra ja

talouspäällikkö huolehtivat ohjeiden kommunikoinnista asianomaisille työntekijöille seurakunnan sisällä. Näin vältetään se, että samoihin kysymyksiin vastataan useille henkilöille erikseen.

Kirkkohallituksen yleiskirje

[Kirkkohallituksen tuoreimmassa yleiskirjeessä](#) on ennakkotietoa sähköisiä kokouksia koskevasta kirkkolain muutoksesta.

Lopuksi

Tämä tilanne nyt koettelee meidän kaikkien jaksamista. On hyvin tärkeää, että olemme muiden viranomaisten kanssa yhteisessä rintamassa. Tärkeä on myös positiivinen ja toivon sanomaa välittävä viestintä seurakuntalaisiin päin. Muistakaamme myös rukouksen merkitys tämän kaiken keskellä.

Rohkaiskoon meitä Jumalan sanan kohta Jesajan kirjasta: Älä pelkää, sillä minä olen kanssasi. Älä pälyile ympärillesi, sillä minä olen sinun Jumalasi. Minä vahvistan sinua, minä autan sinua, minä tuen sinua vanhurskauteni oikealla kädellä. (Jes. 41:10)

Toivotan teille kaikille hyvän Jumalan siunausta.

